

Імідж професії створюємо самі

Наша розмова із начальником Головного управління Держземагентства у Рівненській області Світланою БОГАТИРЧУК-КРИВКО про підсумки минулого року і перспективи на майбутнє набрала несподіваного повороту. Світлана Кирилівна заговорила про формування позитивного іміджу галузі, що, за її словами, не менш важливо, аніж досягнення високих економічних показників. Бо, чого гріха таїти, про землевпорядну службу часто ще можна почути негативні відгуки.

— При цьому люди не розмежують, про кого мова, — каже Світлана Кирилівна: про наше Головне управління чи про територіальне в якомусь районі, про проектний інститут землеустрою чи про філію ДЗК, чи про ліцензіатів. Усіх нас вони називають однаково — «земельник», і якщо хтось один припустився помилки, порушив закон, затіяв тяганину чи просто повівся грубо, тій лягає на всіх. Тому, коли поставили собі за мету — змінити враження людей про земельну службу, — то не розмежувалися. І ось результат: за всіма показниками 2012 року Рівненщина входить до першої п'ятірки. У нас стовідсотково проведена нормативно-грошова оцінка населених пунктів (цю роботу виконали одними з перших), маємо гарні показники з інвентаризації, затверджено багато проектів про розмежування земель, щодо формування кадастру (а це у 2012 році було одним із головних завдань) майже немає прострочених заяв, не маємо заборгованості із видачі державних актів (теж у числі перших ми зняли цю проблему). І все це завдяки тому, що діяли спільними зусиллями, не ділили: це — моє, а це — не моє...

ІЗ ДОСЬЄ:

Світлана Богатирчук-Кривко упродовж трьох років очолює Головне управління Державного агентства земельних ресурсів України в Рівненській області. Народилася в Рівному. Мала батьківщина — село Липно Ківерцівського району на Волині.

Перша освіта — педагогічна, друга — Національний університет водного господарства та природокористування за спеціальністю «землевпорядкування та кадастр». Трудову діяльність розпочинала у Владивостоці. Вісім років очолювала Рівненське міське управління освіти. Десять років була заступником міського голови Рівного з питань роботи виконавчих органів.

Депутат Рівненської обласної ради (2002-2006 рр.). Депутат Рівненської міської ради (2006-2010 рр.) та (2010-2015 рр), голова постійної комісії.

Тричі Президент України призначав її Членом української делегації у Конгресі місцевих і регіональних рад Ради Європи. Віце-президент політичної Групи європейських

консерваторів і реформаторів Конгресу. Заслужений працівник освіти України. Три роки поспіль є переможцем обласного конкурсу «Жінка року» на Рівненщині. Вільно володіє англійською. Заміжня. Має двох синів і двох онуків. Досягати кар'єрного зростання їй допомагає «комплекс круглої відмінниці»: школа з медаллю, училище з відзнакою, два університети — з червоними дипломами. Впевнена: не треба боятися щось змінювати в житті. Знає: жінкам важче працювати, ніж чоловікам. Чоловіка, як тільки він скаже розумну думку, почують одразу. Щоб почули розумну думку від жінки, їй треба повторити її десять разів або зробити так, щоб ця думка перейшла до чоловіка, який її озвучить. Переймається тим, що за кількістю жінок у представницьких органах влади Україна посідає останнє місце в Європі. Воліє, аби тебе цінували більше за те, що ти можеш, ніж за те, якої ти статі.

— Чому, на вашу думку, склався негативний імідж галузі?

— Перша причина: вся відповідальність покладалася на «земельників», тобто на обласне і районне управління земельних ресурсів, а їхній вплив на процеси був мінімальний. І добре, що протягом нинішнього року багато зроблено для того, щоб відповідальність і вплив йшли паралельно.

Наведу приклад. Рішення про виділення земельних ділянок приймають органи місцевого самоврядування. Сільські землевпорядники підпорядковані не нам, а сільському голові. Технічну документацію, проекти землеустрою виготовляють приватні структури, які нерідко втридорога «деруть» із замовників, порушують терміни підготовки документації, неякісно виконують замовлення, внаслідок чого земельну ділянку неможливо зареєструвати, обмінні файли повертають по кілька разів. Як начальник управління земельних ресурсів міг вплинути на приватну структуру? Ніяк!

Далі: суміжники, які погоджують проекти землеустрою — із санстанції, екологічної служби, архітектурного управління, ті, що опікуються культурною спадщиною, — усі вони також непомірно завищували розцінки за свої послуги, а часом створювали безвихідні ситуації. От приклад: школа не може виготовити державний акт на земельну ділянку, бо санстанція не підписує документів. Причина: неподалік навчального закладу розташоване давно діюче кладовище, і це сусідство є порушенням санітарних норм. Я запитую: «Мені школу відсунути чи кладовище перенести?»

Або: вирішила бабця оформити правостановлюючі документи на свій город, який уже років сорок садила. Але виявляється, перш ніж це зробити, треба ледь не археологічні розкопки на ньому провести, причому за її кошт... Люди бігали по інстанціях, усім платили, але зводили це до одного знаменника і нарікали на земельну службу, бо вона ж «землею відає». Нарікали й на те, що треба платити ДЗК за

реєстрацію. І ось на сьогодні ДЗК є просто адміністратором ведення державного земельного кадастру, а саму реєстрацію більше року виконують територіальні управління. За цей час ми значно просунулися у справі формування кадастру: за рік зробили більше, ніж за попередні двадцять років реформи, й удвічі більше, ніж торік, видали державних актів.

Щодо ліцензіатів, то тут теж є позитивні зміни: законодавством визначено терміни, в які має бути виготовлений проект землеустрою чи технічна документація, і це записується в угоді. А з 1 січня запроваджується сертифікація інженерів-землевпорядників, що гарантує персональну відповідальність виконавця за документ, який він виготовив. Це дуже добре! Тепер люди не ходитимуть туди-сюди з обмінними файлами, бідкаючись, що ті файли не приймають... Документацію в райуправління Держземагентства подаватиме ліцензіат. Тобто договір із замовником на землевпорядні роботи вважається виконаним ліцензіатом тільки тоді, коли земельна ділянка буде зареєстрована в кадастрі.

Друга революційна, на мій погляд, новачка, яку запровадило Держземагентство, — це те, що ліквідували комісії, куди входило чимало різ-

«ЦЯ РОБОТА ВАМ НЕ ПІДХОДИТЬ!»

— **Як ви формували свою команду, коли прийшли на цю посаду, адже до цього працювали зовсім в іншій сфері?**

— Мені дістався хороший спадок. Мій попередник Микола Іванович Поліщук був, як кажуть, на своєму місці, упродовж багатьох років очолював управління, його шанували як професіонала і як людину. Тому революційних змін не знадобилося. Жоден працівник не

втрапив роботу, але деяку перестановку кадрів зробили. При цьому людині не казали: «Ви нам не підходите», а пояснювали так: «Ця робота вам не підходить». Ми дійсно прагнули максимально використати здібності кожного.

Моїми заступниками стали Володимир Захарчук і Олександр Придатко — юрист і землевпорядник, обидва вже магістри управління. Начальника Березнівського

районного управління Віталія Люшина запросили очолити інститут землеустрою, і за три роки він створив тут лабораторію ґрунтознавства, що може працювати на всю Україну. Філію Центру ДЗК очолює Олександр Головка, який раніше був заступником начальника Головного управління.

А далі — постійне навчання. Раз на місяць проходить правовий всеобуч, за який відповідає юридичний відділ. І так у кожному районі. Я впевнена, що кожний наш працівник обізнаний із законодавством не тільки у тій частині, що стосується безпосередньо його роботи, а й добре знає «земельні» закони в цілому.

Ще я вважаю, що не можна довго засиджуватися на одному місці. Якщо фахівець починав займатися, наприклад, питаннями землеустрою і до пенсії на них сидить, то чи буде він працювати над собою, розвиватися, цікавитися чимось новим? Навряд! Тому намагаємося через кожні п'ять-шість років робити ротацию. Це потужний стимул і для навчання, і для кар'єрного зростання. От наприклад, Лариса Вакульчук, яка працювала головним спеціалістом, за два роки стала начальником управління землеустрою. Вона зарекомендувала себе здібним менеджером.

Якщо полічити, скільки наших працівників вчиться в Академії при Президентові України у Львові чи у Києві, то, мабуть, їх буде більше, ніж представників землевпорядної галузі з усієї України. Уже закінчили навчання і мають дипломи магістра чотирнадцять осіб і ще одинадцять навчаються — двоє з Головного управління на стаціонарі, решта — заочно. Прагнемо також культурно розвиватися: разом ходимо в театр, їздимо на екскурсії. Кожна виїзна колегія обов'язково завершується відвіданням пам'ятних

місць, унікальних куточків природи. Яюсь мої колеги жартували: «Тепер на атестації вона нас питатиме, що ви читали Уласа Самчука?» Цього письменника, нашого земляка, українці недавно відкрили для себе, у Рівному встановили пам'ятник йому. І це не жарт: погодьтеся, важливо не тільки те, що людина робить у професії, а й як розвиває свій світогляд.

— Кажуть, що ви не сходите з екрана телевізора...

— Ми зняли проблему закритості галузі, що також працює на створення позитивного іміджу. Так, раніше я була частим гостем у телестудії, а тепер і мої колеги там освоїлися і вільно почувуються перед камерою. Крім того, що ми постійно виступаємо з роз'ясненнями по телевізору, в газетах, люди ще мають можливість зателефонувати на щоденну гарячу лінію.

У перші місяці хлинуло стільки звернень, що юридичний відділ не встигав давати відповіді на них. Тепер наплив зменшився. Одночасно зменшилося і відвідувачів з районів, бо людям вигідно і зручно отримати консультацію по телефону, а не їхати за сто кілометрів в обласний центр.

Активно співпрацюємо з органами місцевого самоврядування, постійно спілкуємося з головами районних і сільських рад. Обласна рада раз на рік збирає голів сільрад на «кушові» наради. Я обов'язково на них присутня, бо представникам влади на місцях ще треба роз'яснювати, чому вони мають виділити кошти із сільського бюджету, наприклад, на нормативно-грошову оцінку земель, чому так важливо зробити проекти землеустрою. Така комунікація дає певні результати.

СТУДЕНТИ ЗМАГАЮТЬСЯ ... ЗА ГРАМОТИ

— **Який середній вік ваших працівників? Впадає в око, що тут багато молодих людей...**

— Недавно ми з'ясували це для себе. Ось точні дані: 45 відсотків працівників територіальних управлінь і 51 відсоток працюючих в Головному управлінні — люди до 28 років! Ми не боїмося брати випускників ВНЗ. Так, у них ще немає досвіду, але є велике бажання заявити про себе. Щороку на День землевпорядника двох кращих студентів університету водного господарства і природокористування нагороджуємо грамотами Головного управління. А це — стовідсоткова гарантія робочого місця. От і цього року забрали до себе двох випускниць — Наталю Юхимчук і Вікторію Бортник, які успішно працюють. Тому

серед студентів університету йде змагання за наші грамоти.

Я завжди присутня на захисті дипломних робіт у сільськогосподарському коледжі: кращим випускникам даємо направлення у вищі навчальні заклади на бюджетні місця.

— **Звірки ж беруться вакансії для випускників у такому молодому колективі?**

— Ми з радістю висуваємо молодих фахівців на більш відповідальні посади. От, наприклад, заступником начальника управління у Рівненському районі став Ілля Карпов, який прийшов до нас спеціалістом і попрацював всього два роки. Інший заступник начальника у тому ж районі Сергій Таргоній також працював спеціалістом в управлінні Держземагентства у місті Рівному. Отже, як бачите, хлопці не затрималися в рядових.

Я твердо можу сказати, що з десятків працівників нашої галузі — з районів і з Головного управління — сміливо можна призначати на будь-яку управлінську посаду.

— **Земельні питання, зокрема в останні два роки, на особливому контролі у прокуратури. Як часто на Рівненщині вони потрапляють в поле зору правоохоронців?**

— Випадків, щоб порушували кримінальні справи відносно працівників Головного чи територіальних управлінь, на щастя, не було. До відповідальності притягали сільських голів, протягом року було кілька таких справ. В основному — у зв'язку з виділенням землі на підставних осіб.

Коли ми почали аналізувати статистику — з яких питань до нас найчастіше звертаються люди, то виявилось: найбільше скарг на сільських депутатів і сільських голів. Що не реєструють і не розглядають заяви, не допускають людей на сесію, а деякі голови навіть сесії не проводять, самі рішення ухвалюють. На другому місці — скарги на приватні структури, на так званих ліцензіатів, які затягують терміни, виготовляють неякісну документацію і правлять великі суми за свою роботу.

Торік ми домоглися, аби Держкомзем України позбавив ліцензій п'ять недобросовісних фірм. Цього року — одну. Однак закон, який вступив у дію 3 грудня, має навести порядок у цій сфері, бо, по-перше, запроваджено сертифікацію: інженери-землепорядники, які отримають сертифікати, матимуть персональну печатку й електронний підпис і нести будуть особисту відповідальність за терміни виконання робіт і за якість документів. Раз на чотири роки запроваджено обов'язкові курси перепідготовки. Для цього було визначено тільки шість ВНЗ: чотири в

Києві, по одному в Харкові і Чернігові. У західних регіонах — жодного. Тому ми звернулися з клопотанням, і сподіваємося, Держзем-агентство нас підтримає, аби такі

курси відкрили й на базі нашого водного університету, де є прекрасна кадрова й матеріальна база і давно працює факультет землепорядкування і кадастру.

ПОЛІСЬКІ ЗЕМЛІ ЗАЗНАЛИ НОВОЇ БІДИ

— **На чому «земельники» Рівненщини зосередили свої зусилля у році, що минає, і які завдання ви ставите перед собою на наступний рік?**

— Цього року найбільше уваги приділяли формуванню кадастру і зараз завершуємо цю роботу. Відскановано 100 відсотків державних актів. До кінця року завершимо верифікацію, причому спільними зусиллями: наша філія ДЗК працює у три зміни, залучили студентів, попросили допомоги у ліцензіатів... Провели сканування, а тепер робимо перетворення і векторизацію топографічних карт. Ми не знаємо, чи Мін'юст готовий прийняти реєстрацію вторинного ринку землі, але ми готові його передати.

І, звичайно ж, питання землеустрою. Більшу частину роботи перенесли на 2013-й рік: це й інвентаризація, і заходи з охорони земель, і схеми сівозмін... Мушу зізнатися, схеми ці запроваджувати дуже важко. Поки в законі не будуть передбачені відповідальність за їх розробку і певні санкції до тих, хто

ухиляється від цієї роботи, досягти позитивних зрушень нелегко. На Рівненщині справу ускладнює ще й те, що у нас немає крупних товаровиробників, конкуренція між орендарями паїв існує тільки в південних районах, де ґрунти більш-менш...

А найбільша проблема, яка потребує вирішення, в тім числі й на законодавчому рівні, — у наших шести поліських районах, які, крім того, що потрапили під радіаційний вплив під час чорнобильського лиха, зазнали нової біди. Там розпайовані землі, які ніхто не хоче брати в оренду, вже заросли лісом, а меліоративні канали — травою. Ми кілька разів подавали до Верховної Ради пропозицію — дозволити ці паї здавати в оренду лісогосподарським підприємствам, та не знайшли підтримки серед депутатів минулого скликання. Можливо, новий склад Верховної Ради повернеться до проблем поліських земель.

**Тетяна КОЛЯДИНСЬКА,
Володимир ЗВІРКО**

Рівне